

ALEKSANDRUI

BURBAI - 160

(1854 m. spalio 30 d. Pailiuose, Jonišchio valsčius – 1898 m. kovo 27 d. Plimute, Pensilvanijos valstija)

Kunigas, Lietuvos rašytojas, visuomenės ir kultūros veikėjas, knygnešys.

Tėvai – ūkininkai. Nuo 1864 m. dvejus metus mokėsi Žagarės valdinėje mokykloje, toliau lavinosi namuose, išmoko lietuviškai skaityti. Nuo 1870 m. mokėsi Kruopių valdinėje mokykloje. 1873 m. pradėjo mokytis privačiai Šiauliuose. 1877 m. Vilniaus gimnazijoje išlaikė 4 klasių egzaminą ir įstojo į Vilniaus kunigų seminariją. 1882 m. spalio 13 d. išventintas kunigu.

Dar seminarijoje mokydamasis rašė lietuviškas daineles, eilėraščius, per atostogas žmonėms skaitydavo lietuviškas knygas, pasakodavo Lietuvos istoriją, kunigaudamas rinko tautosaką, bendradarbiavo laikraščiuose „Lietuviškasis balsas,, „Vienybė Lietuvninkų,,.

Kunigavo Trakų apskrities parapijose: 1882–1883 m. Žasliuose, 1883–1884 m. Vidiškėse, 1884–1886 m. Labanore. Bažnyčiose pamokslus sakydavo ir Šv. giesmes giedodavo tik lietuviškai, skatino parapijų valstiečius carui rašyti prašymus dėl spaudos draudimo panaikinimo. Rūpinosi lietuviybės atgaivinimu, tautiškos dvasios žadinimu, dalydavo savo parapijiečiams lietuviškas knygeles, laikraščius, maldaknyges. Sužinojęs apie Vilniaus kunigų seminarijos tautiškai nusiteikusius lietuvius klierikus, 1889 m. nuvyko su jais susipažinti. Atvežė jiems keletą „Varpo“ numerių ir savo poemą „Senkaus Jurgis“. Seminarijos rektorius K. Majauskis seminariją lankyti uždraudė.

Parapijų, kuriose dirbo, dvarininkai lenkai, prolenkiškai nusiteikę dvasininkai ji, kaip norintį įvesti stačiatikybę, skundė bažnytinei vyresnybei, o gubernatoriui ir kitiems aukštesniems valdininkams skundė kaip keliantį liaudį prieš ponus. Už pastangas bažnytines pamaldas laikyti lietuvių kalba, už lietuviškos spaudos platinimą prolenkiškos Vilniaus vyskupijos administracijos buvo vis keliamas iš vienos parapijos į kitą.

1886 m. lapkričio 11 d. už draudžiamos lietuviškos spaudos platinimą ir veiklą iš Labanoro išsiųstas dvejiems metams į Gardino pranciškonų vienuolyną. Sugrįžusį iš vienuolyno 1889 m. vasario 6 d. paskyrė Adutiškio vikaru. Tų pačių metų birželio mėn. jau buvo iškeltas į Valkininkus. Vengdamas tolesnio persekiojimo už lietuvišką veiklą, į Valkininkus nenuvyko, emigravo į JAV. Čia taip pat kovojo, kad lietuvių parapijos nebūtų polonizuojamos. Kartu su Jonu Šliūpu dirbo lietuviškumo kėlimo ir stiprinimo vardan. 1894 m. balandžio mėn. – 1895 m. balandžio mėn. Plimute redagavo savaitraštį „Valtis“, prisidėjo prie „Vienybės Lietuvinkų“, „Garso Amerikos lietuvių“ ir kitų laikraščių veiklos. Grožinės literatūros ir publicistikos kūrinius pasirašinėjo A. B., B. K., Lakūno, Pauliaus, Varguolio ir kt. slapyvardžiais.

„Aušroje“ yra jo išspausdintų eilėraščių ir korespondencijų, taip pat parašė autobiografinę poemą „Senkaus Jurgis“ (1889 m., slapyvardžiu Lakūnas) ir jos tęsinį „Ponas Bartkus“ (1890 m.), knygą „Trumpa peržvalga lietuvių darbų Amerikoje 1892 metuose“ (1893 m.), didaktinių apsakymų. Išvertė latvių ir lenkų prozos, lenkų rašytojo S. Dobžanskio komediją „Aukso veršis“ (1893 m.). Su J. Paukščiu parengė rinkinio „Lietuviškos dainos“ 2 leidimą (1893 m.)

Medžiaga iš:

http://lt.wikipedia.org/wiki/Aleksandras_Burba

Taip pat skaitykite:

<http://www.spauda.lt/voruta/tekstai/burba.htm>